

מדוע השם "קובל"

אגדה שהילכה במקומותינו מספרת, כי השם "קובל" – כפי שנקראה רשמית עירנו [בעוד שהיהודים כינו אותה קאוולע] – ניתן לה בעיקבות המקרה הבא, שהתרחש לפני מאות שנים, בזמן שבו טרם היו רכבות ונהגו לנסוע מיישוב אחד למישנהו בעגלה רתומה לסוסים ופריצים (בעלי אחוזה פולניים) ועשירים, שלא לדבר על המקורבים למלכות, נהגו לנסוע בכירכרות סגורות מיוחדות, משוכות על ידי ארבעה סוסים ויותר בשורה עורפית. ובכן, כך סופר, בעת נסיעה בקירבת המקום שבו נוסדה לאחר מכן העיר קובל, בדרום מערב אוקראינה הרוסית, בפלך ווהלין, נשבר הציר של כירכרה בה נסעה בתו של פריץ עשיר. מאחר שהעגלה לא יכלה להמשיך בדרכה, החל ה"קוטשער" [העגלון הנוהג בכירכרה] לחפש נואשות באמצע הדרך, בשדה השומם, מישהו שיוכל לתקן את הציר. הוא חיפש שעה ארוכה, עד אשר הגיע לבית בודד, בו התגורר איכר פולני עם משפחתו. למזלו, התמצא האיכר בנפחות ועל כן כונה "קוואל" (נפח בפולנית). מייד לאחר ששמע את בעייתו של העגלון, הלך איתו אל המקום שבו ניצבה הכירכרה עם הפריצה. הוא תיקן את הציר והם יכלו לחזור להמשיך בדרכם.

הפריצה – כך ממשיכה ומספרת האגדה – שהיתה רוזנת ממשפחת הקיסר, רצתה להעניק לאיכר משהו תמורת עזרתו, אבל האיכר לא הסכים לקחת מאומה. "מה, אם כן, אתה רוצה?" שאלה אותו הרוזנת. "כל אשר תבקש – אמלא". האיכר ענה, כי אינו רוצה אלא שבמקום שבו הוא מתגורר יוקם יישוב גדול יותר. שיותר אנשים יתיישבו באיזור השומם, כי קשה לו לשבת כאן בבדידותו. הרוזנת הקשיבה לו בתשומת לב וענתה: "תנוח דעתך, איכר'לה שלי. במהרה יהיה כאן יישוב גדול ויישוב זה ייקרא על שמך, קוואל [שם שהפך במשך השנים לקוּבֶל]. והרוזנת אכן קיימה את הבטחתה. תוך זמן קצר החלו להגיע, כאילו בעיקבות הוראה נסתרת, איכרים וגם יהודים, שהחלו להתיישב ליד ומסביב לביתו הבודד של האיכר. במשך הזמן הגיעו יותר ויותר תושבים חדשים, גויים ויהודים מכל המעמדות והעיסוקים, עד שנוצר כאן יישוב משמעותי.

כך נוסדה והתפתחה קובל, שנעשתה לאחר זמן לעיר גדולה.